

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ORNITA, z. ú.

2022

ORNITA

OBSAH

PŘEHLED PROJEKTŮ A AKTIVIT V ROCE 2022	strana	3
OBSAH USKUTEČNĚNÝCH PROGRAMŮ	strana	5
PTAČÍ BUDKY	strana	5
PTAČÍ KRMÍTKA	strana	7
KUR DOMÁCÍ	strana	9
PROGRAM „JELEN EVROPSKÝ“	strana	11
PŘEHLED ÚČASTNÍKŮ PROGRAMŮ	strana	12
MONITORING PTAČÍCH DRUHŮ VE SPOLUPRÁCI SE ŠKOLAMI	strana	15
HOSPODAŘENÍ V ROCE 2021	strana	20
O ORNITĚ, ORGÁNY ÚSTAVU A SÍDLO	strana	21
PODĚKOVÁNÍ PARTNERŮM	strana	22

PŘEHLED PROJEKTŮ A AKTIVIT V ROCE 2022

A) PTAČÍ ZAHRADA – program s tvůrčími aktivitami na podporu biodiverzity prostředí

Programy Ornity jsou zaměřené především na správné pochopení důležitosti BIODIVERZITY a přírodní rovnováhy ve zdravém prostředí. Programy si kladou otázky, jaký má být správný venkovní prostor, který je obyvatelný a funkční nejen pro člověka, ale i pro ptáky, hmyz a další drobné volně žijící živočichy, kteří k životu potřebují dostatek potravy, vodních zdrojů, úkrytů a míst k hnízdění. A jaká řešení a úpravy v zahradě mohou změnit „revitalizované školní zahrady“, které jsou především obývacím prostorem pro člověka, kde nalézáme především parkoviště, asfaltové chodníčky, atletické dráhy a hřiště z umělé hmoty, rampy, kontejnery na odpad, nízko sekané trávničky v létě vyschlé na troud.... a další podobné prvky, které sice slouží provozu školy, ale zcela se z nich vytratila malebná přírodní krása městské zahrady, která má přinášet také relaxační a estetickou funkci? Někdy stačí docela málo, několik drobných úprav a pravidelná péče, a školní pozemek se změní v zahradu plnou života a přírodních krás.

Roce 2022 byly realizovány přednáškové cykly: „**Ptačí budky**“, „**Ptačí krmítka**“ se společnou výrobou ptačích prvků z masivního dřeva. Programy byly koncipovány v souladu s metodickými listy z publikace „Ptačí zahrada“ a pro učitele byly konkrétní motivací, jak začít s úpravami ve školní zahradě, aby společně se žáky vytvářeli pestřejší prostředí plné života. V nově připraveném programu „**Vodní zdroje**“ se mohou žáci zapojit do zbudování ptačího napajedla či zahradního jezírka, které využívá odtok dešťové vody ze střechy školních budov či altánů. Dešťovka, která dříve odtékala rovnou do kanalizace a nebylo možné ji nijak využít, může nyní posloužit ptákům a drobným živočichům v zahradě jako vodní zdroj k pití i ke koupeli. Základním předpokladem tohoto programu je, že ve školních zahradách, kde byly vodní zdroje instalovány, stoupne i počet výskytu ptáků. Žáci se proto mohou zapojit do pozorování ptačích druhů na v okolí školy a výsledky pozorování v následujících letech mají tento předpoklad potvrdit.

Programy na podporu biodiverzity ve školní zahradě v roce 2022

- 1) Ptačí budky - zvyšování hnízdních možností ptáků ve spolupráci se školami
- 2) Ptačí krmítka – monitoring ptačích druhů ve spolupráci se školami
- 3) Vodní zdroje ve školních zelených učebnách

B) MOTIVAČNÍ PŘEDNÁŠKOVÉ CYKLY na podporu ochrany živočichů

Tematické přednáškové programy na školách jsou doprovázené ukázkami živých zvířat, které zvyšují pozornost posluchačů a zájem o jejich ochranu ve volné přírodě, či citlivější přístup ke zvířatům chovaným v lidské péči, s ohledem na jejich přirozené potřeby. Přednášky vypovídají o různých biotopech a o pestrosti živočišné říše, která se vlivem činností člověka alarmujícím způsobem snižuje. Programy poukazují také na skutečnost, že vliv člověka na prostředí je často necitlivý a decimuje volně žijící živočichy v alarmující míře.

Programy na podporu ochrany živočichů v roce 2022

- 1) Kur domácí – od pravěku k dnešku
- 2) Jelen evropský

1) Program s ukázkami živých exponátů „**Kur domácí – od pravěku k dnešku**“, představil posluchačům zástupce z řádu hrabavých ptáků, který je nejrozšířenějším domestikovaným ptačím druhem na světě a který se dnes ve volné přírodě prakticky nevyskytuje. Přednáška s ukázkami živých exponátů poukázala na skutečnost, že vlivem dlouhodobé domestikace kura domácího jsme zapomněli na přirozené potřeby původně volně žijícího druhu ptáka, a že některé chovy jeho přirozené potřeby nerespektují. Program přinesl také informace o pozitivních změnách v chovech kura domácího, ve kterých jsou brány jejich přirozené potřeby na zřetel a jsou proto dobrým příkladem pro novou generaci chovatelů.

2) Program „**Jelen evropský**“

Program „**JELEN EVROPSKÝ**“ seznámil posluchače s největším a nejmajestátnějším zástupcem jelenovitých v ČR. Žáci se dozvěděli, jak jeleni přirozeně žijí, jaké jsou problémy s jejich výskytem ve volné přírodě dnes a jak by se v naší krajině tyto problémy daly vyřešit. Součástí programu byl navazující výlet na jelení stanici, kde si děti mohly prohlédnout jeleny docela zblízka a dozvěděly se další zajímavé informace přímo od jejich chovatele. Součástí programu byla také poznávací hra pro účastníky exkurze, kde si prověřili své nově získané vědomosti.

C) MONITORING PTAČÍCH DRUHŮ ve spolupráci se školami

Všechny partnerské školy, které se zapojily do programů pozorování ptačích druhů v okolí školy, mohou s podporu pracovníků Ornity spolupracovat na dlouhodobém monitoringu ptačích druhů ve školních zahradách. Seznamy pozorovaných ptačích druhů, které Ornita od škol obdrží, jsou v cyklech jednoho až dvou let zpracovány a vyhodnoceny. Aktuální údaje z let 2021–2022 jsou k nahlédnutí na stránkách 15–19 této výroční zprávy.

OBSAH USKUTEČNĚNÝCH PROGRAMŮ

A) PTAČÍ ZAHRADA – program s tvůrčími aktivitami na podporu biodiverzity prostředí

1) PTAČÍ BUDKY – zvyšování hnízdních možností ptáků ve spolupráci se školami

Dlouhodobý projekt, který realizuje Ornita více než 10 let, má za cíl představit účastníkům ptačí druhy, které žijí v blízkosti lidských sídel, městských zahradách, parcích. Představuje ekologické nároky těchto druhů v městském prostředí a zapojuje žáky do sledování ptáků ve školních zahradách, v okolí školy a bydliště.

Účastníci projektu se seznamují se základními pravidly ochrany ptactva, především se způsoby zvyšování hnízdních možností ptáků v městských zahradách. Spolupráce se školami je zajištěna formou pravidelných setkání organizátorů a ornitologů s pedagogy a zástupci zapojených škol. Žáci mají možnost se aktivně zapojit např. do výroby ptačích budek, ptačích krmítek a pitek a zúčastnit se výběru místa k jejich vyvěšení ve školní zahradě. Následně mohou žáci o budky pečovat a každoročně sledovat hnízdění ptáků.

Přednáška s promítáním a povídáním o ptačích seznámila všechny účastníky programu s nejčastějšími druhy ptáků, kteří v přírodě hnízdí ve stromových a jiných dutinách, a mohou ve městech využít ptačí budky jako jejich náhradu. Žáci si následně prověřili své nově získané znalosti prostřednictvím poznávací hry s obrázkovými kartami (týmová práce v malých družstvech), kdy přiřadili české názvy k obrázkům vybraných druhů dutinových hnízdičů. Hra u dětí podpořila dovednost správného určování ptačích druhů, které hnízdí v ptačích budkách.

Po úvodní přednášce a poznávací hře následoval program se společnou výrobou ptačích budek z masívního dřeva. Po instruktáži a seznámení se s jednotlivými díly stavebnice budek budky si žáci za asistence odborníka z Ornitiky vlastnoručně sestavili ptačí budku typu „sýkroník“ nebo „špačkovník“ (společná výroba ve 4 – 6 družstvech). Budky byly smontovány, natřeny a v případě, že to podmínky ve školní zahradě umožnily, bylo hned vyvěšeno na vhodných místech v okolí školy, kde bude možné po celý školní rok pozorovat, zda místní ptáci na jaře nabídnuté budky využili ke hnízdění, či jako úkryt před nepřízní počasí na podzim a v zimě. Účastníci získali předlohy a doporučení, jak je možné vyrobit ptačí budku, kde a jak je mohou následně vyvěsit a jak je důležité pak budku pravidelně čistit a udržovat, aby co nejdéle sloužila svému účelu. Ptačí budky vyvěšené ve školní zahradě mohou žáci pravidelně sledovat a určovat druhy, které v budkách zahnízdí. Zápisy z pozorování je možné předat zástupcům Ornitiky a tím podpořit monitoring ptačích druhů hnízdících v městských parcích a zahradách.

1, 2) Přednáška s promítáním a radost z úspěšné poznávací hry v ZŠ Hostivař, Praha 15-Hostivař

3, 4) Příprava stavebnic a dívků při sestavování budky v ZŠ Křesomyslova, Praha 4-Nusle

5) Žáci z Bratské církevní ZŠ v Praze 7-Holešovicích oslavují vlastnoručně smontovanou ptačí budku
6) Po montáži následuje natírání, Bratská církevní ZŠ, Praha 7-Holešovice

7) Společné foto při vyvěšování hotových budek v biokoridoru s žáky ZŠ Šestajovice
8) Vyvěšená ptačí budka na pozemku ZŠ Písnická, Praha 12-Kamýk

2) „PTAČÍ KRMÍTKA – monitoring ptačích druh ve spolupráci se školami

Přednáška s promítáním a povídáním o ptácích seznámila všechny účastníky s nejčastějšími druhy ptáků, kteří navštěvují krmítka v městských parcích a zahradách, které druhy krmítek můžeme pořídit nebo vyrobit, jaká potrava do krmítek nepatří a která potrava je pro ptáky vhodná. Žáci se dozvěděli, kam krmítko umístit s ohledem na hrozící nebezpečí, kdo jsou nejčastější ptačí predátoři v zahradě a jaká opatření můžeme na krmítkách udělat proti predátorům, ale i konkurentům, jako jsou třeba přemnožení holubi.

Žáci si prověřili své znalosti v poznávací hře s obrázkovými kartami (týmová práce v malých družstvech), kdy přiřadili české názvy k obrázkům vybraných druhů ptáků. Hra u dětí podpořila dovednost správného určování ptačích druhů, které navštěvují ptačí krmítka.

Po úvodní přednášce a poznávací hře následoval program se společnou výrobou ptačích krmítek z masivního dřeva. Po instruktáži a seznámení se s jednotlivými díly stavebnice budek si žáci za asistence odborníka z Ornity vlastnoručně sestavili ptačí krmítko se zásobníkem (společná výroba ve 4-6 družstvech). Krmítka byla smontována instalována v areálu školy na místech, kde bude možné po celý školní rok návštěvníky krmítka pozorovat. Účastníci získali předlohy a doporučení, jak je možné vyrobit ptačí krmítko, kde a jak je mohou následně umístit a jak je důležité krmítko pravidelně čistit a doplňovat, aby ptákům dobře sloužilo. Ptačí krmítka instalovaná ve školním areálu mohou žáci pravidelně sledovat a určovat druhy, které krmítka navštíví. Zápisy z pozorování je možné předat zástupcům Ornity a tím podpořit monitoring ptačích druhů hnízdících v městských parcích a zahradách.

- 1) Promítání s výkladem
v ZŠ Ke Kateřinkám, Praha 11-Chodov
- 2) Děti zaujaté řešením poznávací hry,
ZŠ Libčická, Praha 8-Čimice
- 3) Úspěšní řešitelé poznávací hry jsou odměněni malým dárkem – tiskovinami Ornity,
ZŠ Jandusů, Praha 22-Uhřetěves

4, 5) Žáci se při sestavování stavebnic učí pracovat s nástrojem a také postupovat podle návodu, ZŠ U Roháčových kasáren, Praha 10-Vršovice a ZŠ Hanspaulka, Praha 6-Dejvice
 6, 7) Také spolupráce je důležitým předpokladem úspěšného sestavení stavebnice, ZŠ Petra Strozziho, Praha 8-Karlín a ZŠ Drtinova, Praha 5-Smíchov
 8, 9) Naplnění vyvěšeného krmítka a společné foto, ZŠ Hornoměřolská, Praha 15-Hostivař

B) MOTIVAČNÍ PŘEDNÁŠKOVÉ CYKLY na podporu ochrany živočichů

1) Kur domácí – od pravěku k dnešku

Přednáškový cyklus představil účastníkům nejhojnějšího zástupce hrabavých a ukázal dětem, že slepice jsou všechno, jen ne hloupé. Žáci se dozvěděli, jak umí slepice využívat svoji inteligenci k předstírání a manipulaci, nebo co znamená „přenos vyladění“ a jak je důležitý pro fungování hejna. Program přinesl také informace o pozitivních změnách v chovech kura domácího, ve kterých jsou brány na zřetel jejich přirozené potřeby a jsou proto dobrým příkladem pro novou generaci chovatelů. Posluchačům bylo doporučeno, jak slepice chovat, jaký vybrat nebo vyrobit správný kurník a jaké jsou přirozené potřeby kura domácího pro spokojený život v lidské péči.

1, 2) Velsunký – plemeno nejvíce podobné původním kurům divokým, ZŠ V Rybníčkách, Praha 10–Strašnice

3) Děti si mohou na některé živé ukázky i sáhnout, např. na kohoutka plemena hedvábnička, ZŠ B. Hrabala, Praha 8–Libeň

4) Porovnání kuřete běžné nosnice a brojlera chovaného pro maso, ZŠ Bratří Jandusů, Praha 22–Uhřetěves

5) Žáci se seznámí s rozdíly mezi plemeny slepic a např. i s jejich různými vejci, ZŠ Brandýs nad Labem

6

7

6) Součástí programu je také seznámení účastníků s odvrácenou stranou chovu slepic – klecovými chovy, ZŠ Hovorčovická, Praha 8-Kobylisy

7) Porovnání zubožené klecové se slepicí žijící ve volném výběhu děti ohromí, ZŠ Spojenců, Praha 20-Horní Počernice

8, 9) Velkou atrakcí byly také ukázky sebritek – vycvičených nejmenších slepiček na světě, ZŠ Brandýs nad Labem, ZŠ Jiřího z Poděbrad, Praha 3-Vinohrady

8

9

10

11

10, 11) Zlatým hřebem programu je „blízké setkání“ s kuřátky, ZŠ Ke Kateřinkám, Praha 11-Chodov

2) V roce 2022 se uskutečnily programy „Jelen evropský“ pro poslední dva zájemce. Na úvodní přednáškový program ve škole o majestátním zástupci čeledi jelenovitých, navazoval výlet na jelení stanici s výkladem zkušeného chovatele. Žáci zde viděli laně, jeleny a kolouchy docela zblízka. Setkání se živými zástupci jelenovité zvěře bylo silným zážitkem pro všechny účastníky programu a lépe pak vstřebali nově získané vědomosti o životě jelena evropského v naší současné krajině.

1, 2) Jeleny ve výzkumné stanici mohly děti pozorovat velmi zblízka, čemuž se žádné promítání ve třídě nevyrovná

3) Žáci 3. ZŠ Rakovník po úspěšně vyřešené poznávací hře

4–5) Některé děti byly blízkým setkáním fascinovány (žáci ZŠ Tehov při návštěvě výběhu a při společné fotografii)

PŘEHLED ÚČASTNÍKŮ PROGRAMŮ V ROCE 2022

PTAČÍ BUDKY – Zvyšování hnízdních možností ptáků ve spolupráci se školami

Z Hlavního města Prahy bylo za rok 2022 zapojeno **421 žáků** a **24 učitelů**.

Ze Středočeského kraje bylo za rok 2022 zapojeno **385 žáků** a **18 učitelů**.

V roce 2022 bylo do programu **Ptačí budky** zapojeno celkem **806 žáků** a **42 učitelů**.

Praha

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé	Budky
1	13.1.2022	ZŠ Písnická	Praha 12-Kamýk	23	1	4
2	9.3.2022	ZŠ Jakutská	Praha 10-Vršovice	29	2	6
3	5.4.2022	ZŠ Petra Strozziho	Praha 8-Karlín	24	1	6
4	22.4.2022	PZŠ Vachkova	Praha 22-Uhřetěves	25	8	5
5	26.4.2022	FZŠ Drtinova	Praha 5-Smíchov	30	2	6
6	4.5.2022	ZŠ Bratrská	Praha 7-Holešovice	24	1	6
7	12.5.2022	ZŠ Veronské nám.	Praha 15-Horní Měcholupy	26	1	6
8	8.6.2022	ZŠ Květnového vítězství II	Praha 11-Háje	46	2	6
9	16.6.2022	ZŠ Libčická	Praha 8-Čimice	22	1	5
10	21.6.2022	ZŠ Řeporyje	Praha-Řeporyje	53	4	7
11	9.9.2022	ZŠ Hostivař	Praha 15-Hostivař	29	1	6
12	13.9.2022	ZŠ Křesomyslova	Praha 4-Nusle	26	3	6
13	14.9.2022	ZŠ U Roháčových kasáren	Praha 10-Vršovice	29	2	6
14	20.9.2022	ZŠ Písnická	Praha 12-Kamýk	43	4	6
15	21.9.2022	ZŠ Bratrská	Praha 7-Holešovice	22	3	5
16	5.10.2022	ZŠ Hornoměřolupská	Praha 15-Hostivař	22	2	6
Celkem				421	24	65

Středočeský kraj

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé	Budky
1	12.1.2022	ZŠ Tehov	okres Praha-východ	24	2	4
2	18.1.2022	ZŠ Doberská, Kladno	okres Kladno	22	3	6
3	8.2.2022	ZŠ Kounice	okres Nymburk	27	2	5
4	10.2.2022	ZŠ Kounice	okres Nymburk	21	2	5
5	1.3.2022	ZŠ Petrovice	okres Příbram	35	6	8
6	2.3.2022	ZŠ Šestajovice	okres Praha-východ	21	2	6
7	3.3.2022	ZŠ Šestajovice	okres Praha-východ	24	1	6
8	10.3.2022	ZŠ Šestajovice	okres Praha-východ	24	2	6
9	18.3.2022	ZŠ Kostelec n. L.	okres Mělník	57	4	10
10	7.4.2022	ZŠ Benátky n. Jizerou	okres Mladá Boleslav	21	2	6
11	12.4.2022	ZŠ B-English, Králův Dvůr	okres Beroun	25	4	5
12	13.4.2022	ZŠ Velký Osek	okres Kolín	24	1	6
13	27.4.2022	ZŠ Cerhenice	okres Kolín	23	1	6
14	28.4.2022	ZŠ Byšice	okres Mělník	30	3	6
15	18.5.2022	ZŠ Zdiby	okres Praha-východ	23	1	6
16	20.5.2022	ZŠ Nebužely	okres Mělník	19	4	6
17	7.6.2022	9. ZŠ Kladno	okres Kladno	15	1	6
18	15.6.2022	ZŠ Černuc	okres Kladno	19	3	5
19	23.6.2022	ZŠ Velká Dobrá	okres Kladno	27	1	6

20	2.11.2022	ZŠ Nehvizdy	okres Praha-východ	30	2	6
21	23.11.2022	ZŠ Nehvizdy	okres Praha-východ	28	1	6
22	6.12.2022	ZŠ Panská Pole	okres Praha-východ	20	2	5
Celkem				385	18	52

PTAČÍ KRMÍTKA – monitoring ptačích druhů ve spolupráci se školami

Z Hlavního města Prahy bylo za rok 2022 zapojeno **479 žáků** a **38 učitelů**.

Ze Středočeského kraje bylo za rok 2022 zapojeno **444 žáků** a **35 učitelů**.

V roce 2022 bylo do programu **Ptačí krmítka** zapojeno celkem **923 žáků** a **73 učitelů**.

Praha

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé	Krmítka
1	8.3.2022	ZŠ Jakutská	Praha 10-Vršovice	24	2	6
2	8.4.2022	ZŠ Petra Strozziho	Praha 8-Karlín	19	1	6
3	20.4.2022	ZŠ Bří Jandusů	Praha 22-Uhřetěves	30	1	6
4	5.5.2022	ZŠ K Milíčovu	Praha 11-Háje	24	1	6
5	6.5.2022	ZŠ Křesomyslova	Praha 4-Nusle	26	2	6
6	9.6.2022	ZŠ Květnového vítězství I	Praha 11-Chodov	50	2	6
7	17.6.2022	ZŠ Libčická	Praha 8-Čimice	20	2	4
8	29.6.2022	ZŠ Květnového vítězství II	Praha 11-Háje	50	2	-
9	7.9.2022	ZŠ Ke Kateřinkám	Praha 11-Chodov	21	2	5
10	8.9.2022	ZŠ Hostivař	Praha 15-Hostivař	26	1	6
11	15.9.2022	ZŠ U Roháčových kasáren	Praha 10-Vršovice	29	2	6
12	22.9.2022	ZŠ Bratrská	Praha 7-Holešovice	23	3	5
13	4.10.2022	ZŠ Hornoměřcholupská	Praha 15-Hostivař	27	2	6
14	6.10.2022	ZŠ Písnická	Praha 12-Kamýk	25	2	6
15	11.10.2022	MŠ Victoria School	Praha 21-Újezd nad Lesy	15	4	4
16	8.11.2022	ZŠ Bártlova	Praha 20-Horní Počernice	20	6	6
17	9.11.2022	ZŠ Hanspaulka	Praha 6-Dejvice	25	2	6
18	15.11.2022	ZŠ Drtinova	Praha 5-Smíchov	25	1	6
Celkem				479	38	96

Středočeský kraj

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé	Krmítka
1	25.1.2022	MŠ Doberská, Kořenského	okres Kladno	24	2	4
2	27.1.2022	ZŠ Doberská	okres Kladno	23	3	4
3	9.2.2022	ZŠ Hořátev	okres Nymburk	29	4	6
4	11.3.2022	ZŠ Navis Světic	okres Praha-východ	20	2	5
5	16.3.2022	ZŠ Kostelec n. L.	okres Mělník	51	3	7
6	17.3.2022	ZŠ Kostelec n. L.	okres Mělník	49	3	7
7	6.4.2022	ZŠ Dolany n. Vlt.	okres Mělník	36	2	6
8	29.4.2022	ZŠ Byšice	okres Mělník	19	3	6
9	17.5.2022	ZŠ Zdiby	okres Praha-východ	21	2	6
10	12.10.2022	ZŠ Netvořice	okres Benešov	30	3	6
11	1.11.2022	ZŠ Nehvizdy	okres Praha-východ	27	2	6
12	22.11.2022	ZŠ Nehvizdy	okres Praha-východ	28	1	6
13	29.11.2022	ZŠ Velké Popovice	okres Praha-východ	30	1	6
14	30.11.2022	ZŠ Velké Popovice	okres Praha-východ	30	1	6
15	7.12.2022	ZŠ Panská Pole	okres Praha-východ	27	3	6
Celkem				444	35	87

KUR DOMÁCÍ – OD PRAVĚKU K DNEŠKU

Z Hlavního města Prahy bylo v roce 2022 zapojeno **2507 žáků** a **177 učitelů**.

Ze Středočeského kraje bylo za rok 2022 zapojeno **499 žáků** a **38 učitelů**.

V roce 2022 bylo do programu **Kur domácí** zapojeno celkem **3006 žáků** a **215 učitelů**.

Praha

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé
1	2.9.2022	ZŠ Křesomyslova	Praha 4-Nusle	27	2
2	5.9.2022	Zeměkvítek	Praha 6-Dejvice	19	2
3	6.9.2022	PZŠ Vachkova	Praha 22-Uhříněves	43	10
4	29.9.2022	ZŠ Hornoměřcholupská	Praha 15-Hostivař	163	12
5	30.9.2022	Bratrská církevní ZŠ	Praha 7-Holešovice	143	16
6	3.10.2022	ZŠ Spojenců	Praha 20-Horní Počernice	49	2
7	7.10.2022	ZŠ Ke Kateřinkám	Praha 11-Chodov	127	10
8	13.10.2022	ZŠ V Rybníčkách	Praha 10-Strašnice	135	7
9	14.10.2022	ZŠ Ke Kateřinkám	Praha 11-Chodov	143	11
10	20.10.2022	ZŠ Lyčkovo nám.	Praha 8-Karlín	147	12
11	21.10.2022	ZŠ Jandusů	Praha 22-Uhříněves	159	6
12	3.11.2022	ZŠ B. Hrabala	Praha 8-Libeň	180	10
13	4.11.2022	ZŠ Jandusů	Praha 22-Uhříněves	150	6
14	10.11.2022	ZŠ Chabařovická	Praha 8-Kobylisy	102	5
15	11.11.2022	ZŠ Křesomyslova	Praha 4-Nusle	134	10
16	24.11.2022	ZŠ Hovorčovická	Praha 8-Kobylisy	159	11
17	25.11.2022	ZŠ Lyčkovo nám.	Praha 8-Karlín	172	13
18	1.12.2022	ZŠ Pod Marjánkou	Praha 6-Břevnov	214	14
19	2.12.2022	ZŠ Jiřího z Poděbrad	Praha 3-Vinohrady	83	7
20	9.12.2022	ZŠ Donovalská	Praha 11-Chodov	158	11
Celkem				2507	177

Středočeský kraj

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé
1	9.8.2022	Knihovna Statenice	okres Praha-zápasd	24	5
2	16.11.2022	ZŠ Brandýs n. L.	okres Praha-východ	194	11
3	15.12.2022	ZŠ Jílové u Prahy	okres Praha-zápasd	153	11
4	16.12.2022	ZŠ Jílové u Prahy	okres Praha-zápasd	128	11
Celkem				499	38

JELEN EVROPSKÝ

Ze Středočeského kraje bylo za rok 2022 zapojeno **85 žáků** a **4 učitelé**.

Středočeský kraj

Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)	Žáci	Učitelé
1	19.5.2022	3.ZŠ Rakovník	okres Rakovník	44	2
2	26.5.2022	ZŠ Tehov	okres Praha-východ	41	2
Celkem				85	4

VODNÍ ZDROJE PRO PTÁKY VE ŠKOLNÍCH ZELENÝCH UČEBNÁCH

Z Hlavního města Prahy bylo za rok 2022 zapojeno **105 žáků** a **5 učitelů**.

Praha

	Číslo	Datum	Škola (organizace)	Okres (obec)		
	Žáci					
	Učitelé					
	1	24.10.	ZŠ Nám. Bří Jandusů	Praha 22-Uhřetěves	30	1
	2	25.10.	ZŠ a SŠ Vachkova	Praha 22-Uhřetěves	25	3
	3	30.10.	ZŠ Křesomyslova	Praha 4-Nusle	50	1
	Celkem				105	5

Za rok 2022 se všech vzdělávacích programů Ornity zúčastnilo celkem 4925 žáků a 339 učitelů.

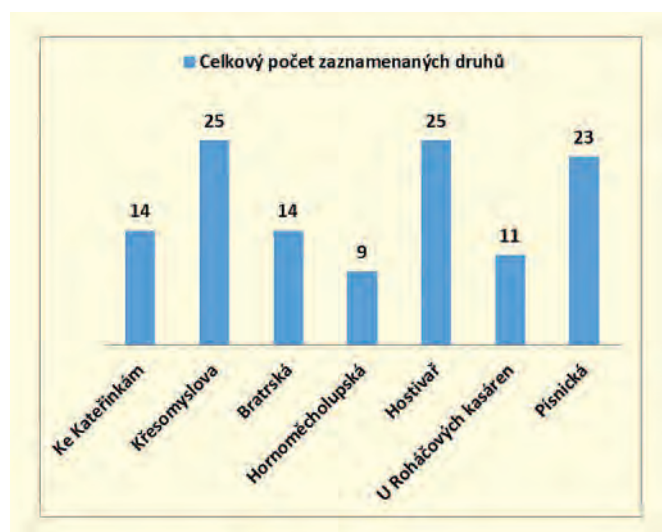
C) MONITORING PTAČÍCH DRUHŮ ve spolupráci se školami

Ve školním roce 2021–2022 se žáci zapojili do pozorování ptačích druhů v okolí školy.

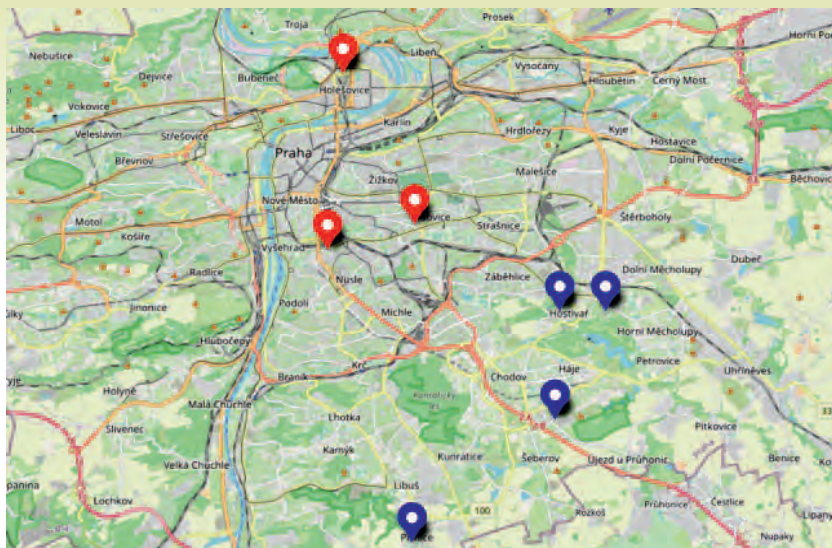
Ornita obdržela od škol seznamy pozorovaných ptačích druhů a z dat byla vypracována závěrečná zpráva: Nejvíce druhů, celkem 25, bylo zaznamenáno na zahradě Základní školy Hostivař na Praze 15 a stejný počet druhů také v ZŠ Křesomyslova na Praze 4. Jako v předchozích letech, i tentokrát se jeden z nejvyšších počtů ptačích druhů podařilo zaznamenat žákům a pedagogům v centru metropole, což dokládá, že i zde je možné ptákům vytvořit podmínky, které mohou druhovou rozmanitost v centru Prahy značně podpořit (viz Graf 1 a Mapa 1).

Nejméně druhů pak pozorovali žáci a pedagogové ze Základní školy Hornoměřolská (celkem 9 druhů).

Stejně jako v minulých letech, i v tomto monitorovacím období jsme porovnávali, zda se liší početnost ptačích druhů pozorovaných ve školách umístěných blíže městského centra a ve školách umístěných spíše v jeho okrajových částech. Školy zapojené do projektu jsme rozdělili podle jejich polohy do dvou skupin (střed/okraj) (Mapa 1).

Graf 1. Celkové počty ptačích druhů pozorovaných na zahradách a pozemcích škol zapojených do projektu Ptáci kmítka ve školním roce 2022/2023.

Mapa 1. Rozdělení škol podle jejich polohy. červená značka – střed; modrá značka – okraj.

Statistická analýza (Mann-Whitney U Test) však rovněž, jako v minulém sledovaném období, neprokázala ve školách na okrajových částech Hl. města Prahy větší rozmanitost pozorovaných ptačích druhů než ve školách umístěných blíže městskému centru ($p > 0,05$) (Graf 2).

To může být způsobeno nízkým počtem škol, které se ve školním roce 2022/2023 do projektu zapojily nebo pro život ptáků nevhodnými úpravami, kterými školní zahrady některých základních škol z okrajových částí Hl. města Prahy v nedávné době prošly.

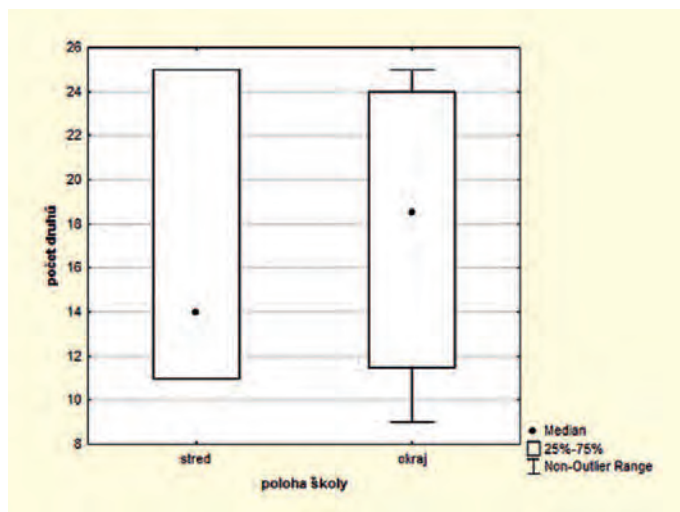
Zastoupení jednotlivých ptačích druhů ve školních zahradách je znázorněno v Grafu 4.

V této souhrnné zprávě, jsme se navíc zaměřili také na porovnání počtů pozorovaných druhů ve dvou po sobě následujících monitorovacích obdobích. A to hned na pěti lokalitách do projektu zapojených škol, které se monitoringu účastnily opakovaně.

Velmi příjemným zjištěním bylo, že pedagogové a žáci všech škol, které se do projektu zapojili dvě po sobě jdoucí sledovací období, zaznamenali na svých pozemcích a zahradách větší počet druhů ve školním roce 2022/2023, než ve školním roce předešlém (2021/2022) (viz Graf 3.).

Vyšší počty zaznamenaných ptačích druhů v druhém roce monitoringu ukazují, že do projektu zapojené školy, poskytly našim druhům opeřenců možnosti, kde mohou vyhledávat potravu, úkryty i příležitosti k zahnízdění. Žáci ve spolupráci s pedagogy obohatili pozemky a zahrady svých škol o prvky, jako jsou pravidelně obstarávaná krmítka, pítka a koupadla. Vytvářením hnízdních budek a pěstováním vhodných keřů i bylin, podpořili nejen bohatší druhovou rozmanitost ptactva, ale také hmyzu a celkově tak zvýšili míru biodiverzity na dané lokalitě.

Zvyšující se počty ptačích druhů, které žáci a pedagogové na pozemcích svých škol zaznamenali, také ukazují, jak si žáci postupně osvojují znalosti o druhové bohatosti ptačí říše, prostřednictvím pozorování a správného určení sledovaných jedinců k příslušnému druhu. Například druhy, které školní zahrady navštěvují pravidelně, se pro žáky staly již důvěrně známé a žáci si tak mohli více všimnout vzácnějších druhů, které mohly zůstat v minulých letech opomenuty.

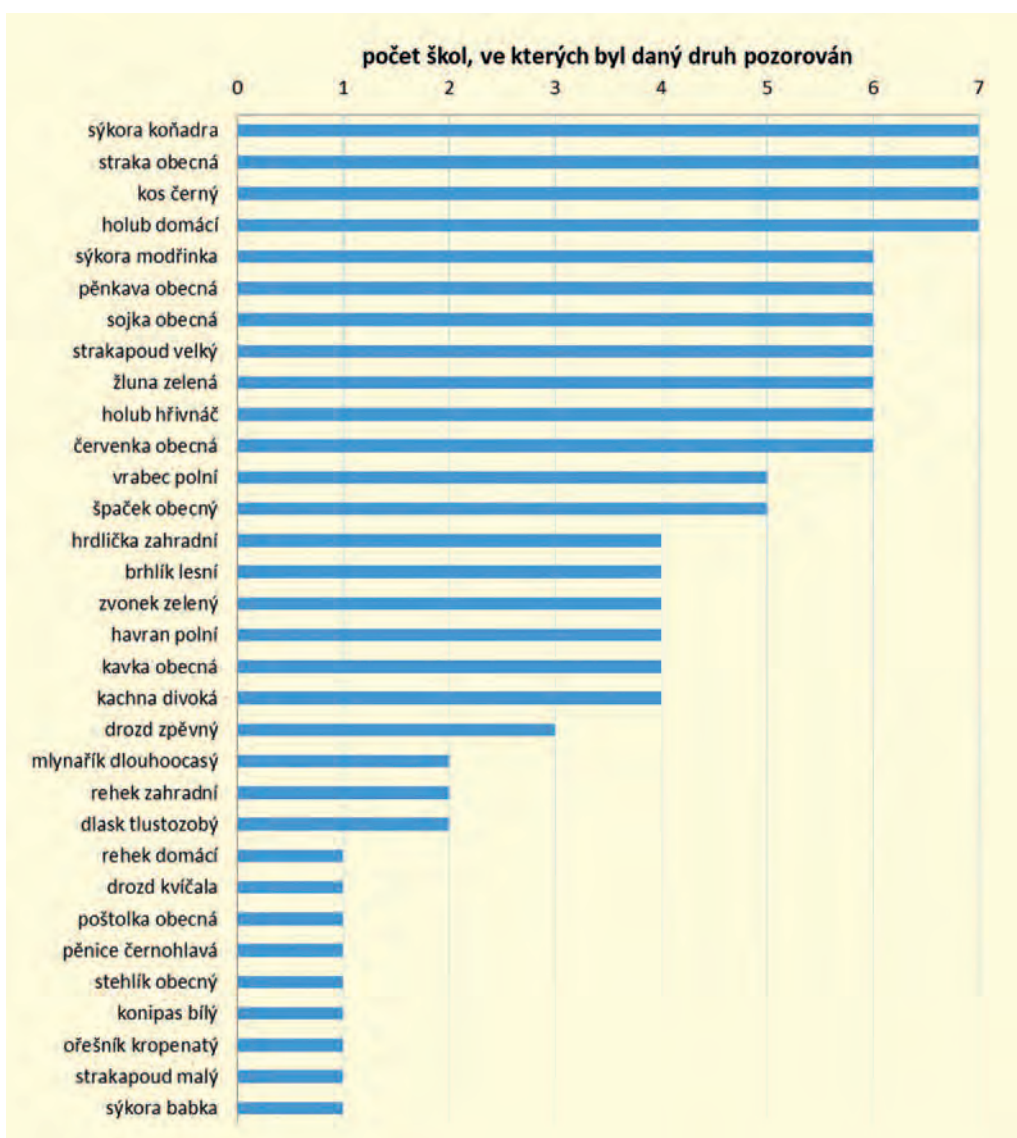
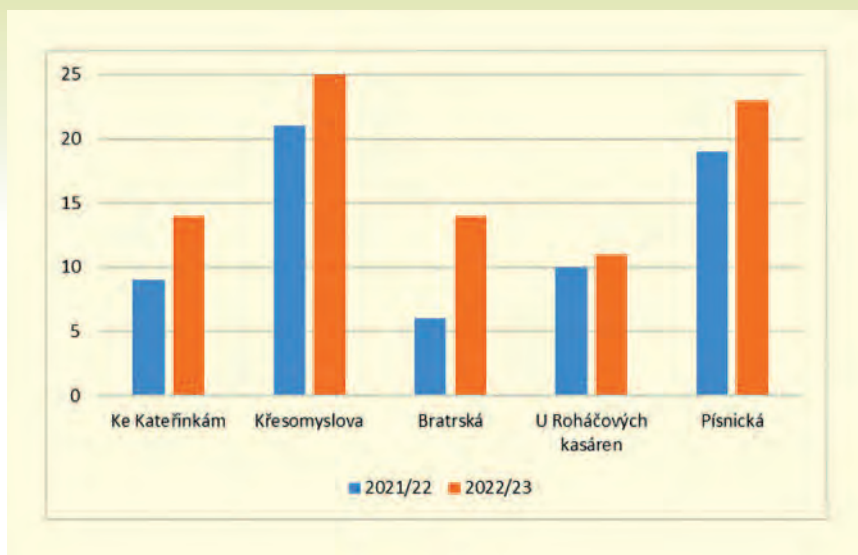

Graf 2. Závislost počtu pozorovaných druhů na poloze školy.

Graf 3. Počet zaznamenaných druhů ve dvou po sobě následujících monitoringových obdobích...

V roce 2022/23 všechny školy na své zahradě zaznamenaly sýkora koňadra, straku obecnou, kosa černého a holuba domácího. Ptačí druhy, které byly zaznamenány ve více než polovině škol (> 50%), jsou: sýkora modřinka, pěnkava obecná, sojka obecná, strakapoud velký, žluna zelená, holub hřivnáč, červenka obecná,

vrabec polní, špaček obecný, hrdlička zahradní, brhlík lesní, zvonek zelený, havran polní, kavka obecná a kachna divoká. Méně časté druhy, které žáci, studenti a pedagogové na zahradách a pozemcích škol pozorovali, byly: drozd zpěvný, mlynařík dlouhoocasý, rehek domácí, drozd kvičala, rehek zahradní, poštolka obecná, pěnice černohlavá, stehlík obecný, konipas bílý, ořešník kropenatý, strakapoud malý a sýkora babka.

Graf 4. Zastoupení ptačích druhů pozorovaných v jednotlivých školách.

Tab. 1. Seznam druhů ptáky pozorovaných na zahradách a pozemcích partnerských škol

a/- daný druh byl/ně byl pozorován; pole se šedivým podkladem reprezentují školy ve střední části hl. m. v. Prahy

Název školy	04/ Ke Kateřinkám	04/ Křesomyslova	07/ Bratrská	10/ Hornoměřcholupská	10/ Hostivař	10/ U Roháčových kasáren	12/ Písnická
počet druhů celkem	14	25	14	9	25	11	23
sýkora koňadra	a	a	a	a	a	a	a
straka obecná	a	a	a	a	a	a	a
kos černý	a	a	a	a	a	a	a
holub domácí	a	a	a	a	a	a	a
sýkora modřinka	a	a	a	-	a	a	a
pěnkava obecná	a	a	-	a	a	-	a
sojka obecná	a	a	a	-	a	a	a
strakapoud velký	a	a	a	-	a	a	a
žluna zelená	a	a	a	-	a	a	a
holub hřivnáč	-	a	a	a	a	a	a
červenka obecná	a	a	a	-	a	a	a
vrabec polní	a	-	a	-	a	a	a
špaček obecný	-	a	a	a	a	-	a
hrdlička zahradní	-	a	-	a	a	-	a
brhlík lesní	-	a	-	a	a	-	a
zvonek zelený	a	a	-	-	a	-	a
havran polní	a	a	-	-	a	-	a
kavka obecná	-	a	a	-	a	-	a
kachna obecná	a	a	-	-	a	-	a
drozd zpěvný	-	-	a	-	a	-	a
mlynařík dlouhoocasý	-	a	-	-	-	-	a
rehek zahradní	-	a	-	-	-	-	a
dlask tlustozobý	-	-	-	-	a	-	a
rehek domácí	-	a	-	-	-	-	-
drozd kvíčala	-	a	-	-	-	-	-
poštolka obecná	-	a	-	-	-	-	-
pěnice černohlavá	-	a	-	-	-	-	-
stehlík obecný	-	a	-	-	-	-	-
konipas bílý	-	-	-	-	a	-	-
orešník kropenatý	-	-	-	-	a	-	-
strakapoud malý	-	-	-	-	-	-	a
sýkora babka	-	-	-	-	-	-	a

Za zmínku jistě stojí také zajímavý posun některých běžných druhů jako například vrabce domácího, který nebyl letošní školní rok pozorován na žádném pozemku do projektu zapojených škol. Avšak vrabec polní, spolu se špačkem obecným, byli letošní školní rok třetím nejčastěji pozorovaným druhem. Vyrůstající trend, který jsme v minulém období pozorovali u šplhavců, nadále pokračuje. Strakapoud velký i žluna zelená se pro letošní sledované období posunuli na 2. pozici nejčastěji pozorovaných druhů ve školních zahradách základních škol zapojených do projektu.

Celkový výčet 32 ptačích druhů zaznamenaných na zahradách a pozemcích pražských škol zapojených do programu Ptačí krmítka, monitoring druhů ve spolupráci se školami dokládá, že školní zahrady mohou být pro ptáky důležitou součástí jejich životního prostředí, a tudíž má smysl ptákům životní podmínky na školních zahradách i nadále zlepšovat a zapojovat žáky, studenty a pedagogy do projektu, který toto zlepšení zajistí.

Dlouhodobé výsledky projektu navíc dokládají, že žáci si s podporou svých pedagogů budují lepší vztah k přírodě, objevují druhovou rozmanitost ptačí říše a prostřednictvím pozorování ptáků ve školních zahradách se učí lépe chápat a propojovat souvislosti různých přírodních zákonitostí a procesů.

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2021

ROZVAHA K 31. 12. 2022 (v celých tisících Kč)

AKTIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
B. Krátkodobý majetek celkem	298	211
I. Zásoby celkem	20	19
7. Zboží na skladě a v prodejnách	20	19
II. Pohledávky celkem	27	147
1. Odběratelé	27	0
18. Dohadné účty aktivní	0	147
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	249	44
1. Peněžní prostředky v pokladně	11	16
3. Peněžní prostředky na účtech	240	30
7. Peníze na cestě	-2	-2
IV. Jiná aktiva celkem	2	1
1. Náklady příštích období	2	1
AKTIVA CELKEM	298	211
PASIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Vlastní zdroje celkem	155	-7
II. Výsledek hospodaření celkem	155	-7
1. Účet hospodářského výsledku	0	-162
2. Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení	154	0
3. Nerozděl. zisk, neuhraz. ztr. min. let	1	155
B. Cizí zdroje	143	218
III. Krátkodobé závazky celkem	143	218
1. Dodavatelé	56	0
3. Přijaté zálohy	0	147
5. Zaměstnanci	9	0
13. Záv. ve vzt. k rozp. org. územ. samosp. celků	78	71
PASIVA CELKEM	298	211

O ORNITĚ

Ornita je organizace založená v roce 2004. V letech 2004–2015 působila jako občanské sdružení a od 1. srpna 2015 je zapsaným ústavem. Cílem Ornity je posilování ekologického vědomí a vzdělání dětí a mládeže s důrazem na ornitologii.

Stručný profil Ornity:

Typ organizace: zapsaný ústav

Náplň činnosti: projekty environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Cílová skupina: děti a mládež, pedagogičtí pracovníci základních škol a gymnázií, široká veřejnost

Financování: Hlavní město Praha, městské části Prahy, vlastní činnost

ORGÁNY ÚSTAVU

Veronika Voldřichová

zakladatelka a ředitelka ústavu

Mgr. Tereza Tejklová

předsedkyně správní rady

Jan Kubeš

člen správní rady

Lenka Květoňová

členka správní rady

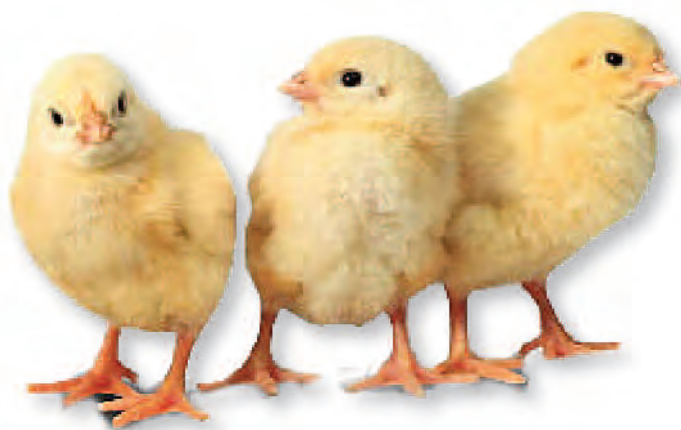
Ing. Jana Jarošová

revizorka ústavu

SÍDLO

ORNITA, z. ú.
Bělehradská 2324/58
120 00 Praha 2-Vinohrady

IČ: 266 78 535
DIČ: CZ266 78 535
Registrace: Městský soud v Praze
1. 8. 2015, spisová značka U 252

PODĚKOVÁNÍ PARTNERŮM

Děkujeme odborným spolupracovníkům a konzultantům spolupracujícím na přípravě a realizaci projektů Ornity, za jejich trvalou a obětavou spolupráci ve prospěch vzdělávání dětí a mládeže, kterými jsou:

RNDr. Petr Veselý, Ph.D., Přírodovědecká fakulta, Jihočeská Univerzita, odborná spolupráce
RNDr. Dana Adamová, Ph.D., Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, odborná spolupráce

Děkujeme partnerům, kteří v roce 2022 naše projekty podpořili:

Hlavní město Praha

Výroční zprávu sestavili:

Veronika Voldřichová, vedoucí projektů
RNDr. Dana Adamová, Ph.D., konzultace monitoringu ptačích druhů
Jan Kubeš, grafické zpracování

Výroční zpráva byla zpracována ke dni 11. 11. 2023
a schválena zasedáním správní rady dne 28. 11. 2023

© ORNITA z. ú., 2022